

2.3. Strategická časť

2.3.1. Stratégia rozvoja obce

Strategická časť tohto dokumentu je rozdelená na časť tvorby strategického plánu rozvoja územia a časť tvorby akčného, finančného, hodnotiaceho, monitorovacieho a implementačného rámca.

Hlavným východiskom pre tvorbu týchto dokumentov boli výsledky auditu, ktorý tvorí prvú časť tohto dokumentu. Stručná analýza základných ukazovateľov potenciálu obce je uvedená v závere tejto časti. Informácie uvedené v audite boli získané z viacerých zdrojov, a to:

- údaje poskytnuté Štatistickým úradom v Prešove a Bardejove
- údaje získané vlastným zisťovaním v teréne
- údaje získané na základe rozhovorov s obyvateľmi obce
- ostatné zdroje.

Výsledky auditu boli spracované do prehľadných grafov za obec sú dostupné na obecnom úrade. Táto nástienka bola v mesiaci február umiestnená na obecnom úrade a bola základom informácií pri stretnutiach s občanmi na verejných zhromaždeniach. S cieľom zabezpečenia územného prístupu a prístupu „zdola – nahor“, ktorý je najlepší a najúčinnjší spôsob pre objektívne zistenie potrieb vidieka, boli na týchto stretnutiach s občanmi podrobne vysvetľované ciele tohto projektu a výsledkom bolo spracovanie vízie obce, SWOT analýza a problémová analýza. Na ďalších stretnutiach boli stanovené kľúčové problémy, z ktorých boli vybrané 3 najzávažnejšie. Všetky tieto aktivity prebiehali za účasti verejnosti. Hlavne sa týchto stretnutí zúčastňovali členovia samosprávy, starosta, aktivisti, podnikatelia a členovia tretieho sektora. Podľa vekového zloženia sa jednalo o mladšiu a strednú generáciu, prevládali väčšinou muži. Všetky tieto charakteristiky sú dobrým základom pre vypracovanie objektívneho a reálneho dokumentu, ktorý bude podkladom pre zabezpečenie dosiahnutia strategického cieľa.

Pre dosiahnutie strategického cieľa boli na ďalších stretnutiach vypracované špecifické ciele a návrh opatrení na ich realizáciu. Na základe uvedených dokumentov /audit, vízia, SWOT analýza a problémová analýza/ bol vytýčený strategický cieľ, pri naplnení ktorého sa dosiahne zvýšenie a následná stabilizácia životnej úrovne obyvateľov obce s využitím bohatého prírodného, ľudského, historicko-kultúrneho a ekonomicko-materiálneho potenciálu s hlavnou orientáciou na cestovný ruch a doplnkové služby a taktiež zvýšenie pridanej hodnoty spracovaním drevnej hmoty a pod. V celkovom finančnom vyjadrení má obec na obdobie 7 rokov potenciál na využitie cca 35 mil. Sk, pričom cca 25 mil. Sk sa plánuje z verejných zdrojov a 10 mil. Sk formou podpory VUC a prijímateľov pomoci.

2.3.2. Vízia na obdobie 10 rokov

V rámci spracovania PHaSR bolo v obci dňa 10.02.2005 organizované stretnutie občanov obce s cieľom vypracovania vízie obce a SWOT analýzy.

Stretnutia boli organizované na základe pozvánky experta v spolupráci so starostom obce. Pri plánovaní času a miesta týchto stretnutí bolo potrebné akceptovať podmienky obyvateľov obce, a to v tom, že obyvatelia na základe pozvánok vyberali pre stretnutia čas v piatok – nedeľa väčšinou v popoludňajších hodinách. Cieľom bolo naučiť ľudí rozmyšľať v obecných dimenziách a taktiež dať im možnosť prejaviť sa so svojimi názormi. Výber účastníkov stretnutí bol realizovaný miestnymi aktivistami a starostom, pričom bolo expertom doporučené vykonať výber, ktorý by reprezentoval celú škálu obyvateľov /muži, ženy, mladiství, stredný vek, dôchodcovia, urbaristi, poľnohospodári, obecné zastupiteľstvo, členovia spoločenských organizácií, podnikatelia, učitelia, cirkev a pod./. Niekedy zastupoval jeden občan aj tri – štyri cieľové skupiny.

Stretnutia sa vykonali v priestoroch obecného úradu a trvali cca 3 – 4 hodiny, takmer vo všetkých prípadoch po ukončení stretnutia a odchode experta a aktivistu ostávali obyvatelia obce v priestoroch v ďalšej diskusii.

V obci bola pred stretnutím inštalovaná nástenka s názornými grafmi o zdrojoch obce a celého MR, pričom ohlas na jej kvalitu a vzhľad bol veľmi pozitívny. Réžia stretnutí bola podľa pozvánky, pričom sa obyvatelia zoznámili s potenciálom svojej obce. Bolo evidentné, že obyvatelia neboli nikdy predtým pozývaní na podobné stretnutia, čo je veľký nedostatok, ale taktiež prvý krok k osvete v oblasti rozhodovania o svojej vlastnej budúcnosti a k rozvoju občianskej zodpovednosti.

Na základe záverov z jednotlivých pracovných stretnutí s občanmi bol spracovaný návrh vízie obce.

V podstate aj z auditu územia vyplýva, že región je ekonomicky pomerne zaostalý s nízkou úrovňou rozvoja malého a stredného podnikania, s veľmi nepriaznivým stavom základnej infraštruktúry a pomerne vysokou mierou nezamestnanosti. Viac ako polovica živnostníkov /stavbárov a remeselníkov/ pracuje v zahraničí, doma ostávajú len ženy, deti a starí ľudia, čo je veľmi nepriaznivá situácia z hľadiska rozvojových plánov.

Napriek uvedenému boli ako výsledok pracovných stretnutí s občanmi začaté jednania medzi občanmi na založenie 2 občianskych združení a taktiež bola vyjadrená snaha o čerpanie eurofondov v 4 prípadoch.

Pri vypracovaní stratégie sa vychádzalo z týchto bodov:

- využitie potenciálu obce/prirodné, kultúrno-historické, demografické, materiálo-ekonomické/
- väzba na priemyselné lokality v blízkosti obce /Bardejov, Svidník/
- využitie potenciálu v čerpaní eurofondov
- realizácia projektov u ktorých je predpoklad trvalej udržateľnosti, efektívnosti a uchovania ekológie životného prostredia.

Hlavným problémom regiónu je zaostávanie vo všetkých oblastiach v porovnaní s obcami napr. na Západnom Slovensku, a to hlavne v dôsledku:

- nízkej úrovne rozvoja malého a stredného podnikania,
- malého počtu pracovných príležitostí v rámci regiónu a v jeho blízkosti
- nedostatočnej základnej, sociálnej, technickej a komunikačnej infraštruktúry,
- nedostatočného ľudského potenciálu,
- nízkeho daňového potenciálu a nízkej hodnoty materiálnych a ostatných finančných zdrojov ako podkladu pre možnosti čerpania úverov a následne eurofondov

- nepriaznivých klimatických podmienok
- pomerne veľkého počtu sociálne neprispôsobivých občanov.

Z pracovných stretnutí vyplynula potreba **rozvoja pracovných podmienok**:

- zabezpečenie dostatočného počtu pracovných miest
- dosiahnutie zvýšenia platových možností
- vytvorenie podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania
- zvýšenie informovanosti v oblasti legislatívy, možnosti čerpania fondov
- zvýšenie ekonomickej sily obce pre lepšie možnosti získavania úverových zdrojov

Druhým závažným bodom bola úroveň **verejných a sociálnych služieb**:

- budovanie, rozširovanie a oprava komunikácií
- zabezpečenie informatizácie a internetizácie obce
- zabezpečenie dostupnosti zdravotníckych služieb a rozširovanie existujúcich
- zabezpečenie dopravy občanov do práce a za ostatnými povinnosťami
- rozšírenie obchodnej siete a siete služieb pre obyvateľstvo

Životné prostredie a podmienky bývania boli v hodnotení až na treťom mieste, a to hlavne:

- nedostatočná plynofikácia
- absencia čističky odpadových vôd,
- nízka úroveň spracovania odpadu a čierne skládky.

Rozvoj v oblasti využitia **voľného času a zábavy** zaujal hlavne mladých ľudí, a to hlavne v dôsledku:

- nedostatočnej úrovne existujúcich možností športového vyžitia
- slabá úroveň komunikácie a prístupu k informáciám /nedostatočná internetizácia územia/
- postupný úpadok umeleckých remesiel, nízke vedomie občanov o histórii územia, nedostatočná komunikácia mladej a starej generácie.

Na základe horeuvedených problémov bola zostavená vízia obce v takejto forme:

a/ **pracovné podmienky**:

- využívanie prírodného a materiálneho potenciálu na rozvoj existujúceho cestovného ruchu na území /hlavne ambícia stať sa oddychovou zónou pre priemyselne orientovaný Bardejov a Svidník/, ktorý prinesie využitie bytového a domového fondu, zamestnanosť hlavne u ženskej časti obyvateľstva, napojenie na Poľsko a ich zariadenia cestovného ruchu, rozšírením ponuky súvisiacich služieb, využitie CHPO na poznávaciu turistiku, využitie historického a kultúrneho potenciálu
- využívanie prírodného potenciálu vo forme lepšieho zhodnotenia drevnej hmoty, vybudovaním pily a nákupom technologických zariadení na spracovanie drevnej hmoty, zdokonalenie lesného hospodárstva, rozvoj poľovníckej turistiky, budovanie rybníkov ako potenciálu pre cestovný ruch a taktiež na chov rýb
- využívanie relatívne málo zdevastovanej ornej pôdy na chov oviec, kôz a eko a bio rastlinnej výroby, obnova pestovania liečivých bylín, obnova a nová výsadba ovocných sádov, spracovanie lesných plodov
- vybudované remeselnícke dielne s orientáciou hlavne na pôvodné remeslá /kováčstvo, tkáčstvo, keramika, výroba kraslíc, výrobkov zo slamy a pod./
- vybudované informačné a vzdelávacie centrum pre miestne obyvateľstvo s cieľom poskytovania informácií a poradenskú činnosť /podnikanie, práca s ľuďmi a pod./, za

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

týmto účelom zabezpečiť vyškolenie miestnych aktivistov hlavne v oblasti projektovania a riadiacej činnosti

- vybudovaná obecná prevádzkárň zameraná na výrobu produktov potrebných pre obec / napr. betónových polotovarov/
- vybudované prevádzky na spracovanie biomasy a využitie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie.

b/ skvalitnenie **podmienok bývania:**

- opravené existujúce komunikácie
- obnovené pôvodné komunikácie hlavne spojenie s Poľskom /Stebník, Stebnicka Huta, Ondavka, Becherov a Nižná Polianka/
- kvalitné životné prostredie s vystavanými ČOV
- regulované vodné toky, nakoľko sa jedná o ohrozené územia z pohľadu vodných erózií a znehodnocovania ornej pôdy
- vystavené chodníky, verejné osvetlenie, miestny rozhlas
- zlikvidované čierne skládky.

c/ oblasť **verejných a sociálnych služieb:**

- zabezpečená doprava pre občanov /práca, lekár, škola, úrady a pod./
- informatizácia a internetizácia pre zvýšenie komfortu komunikácie občanov s verejnou a štátnou správou, zabezpečenie prístupu k informáciám a novým moderným formám komunikácie
- vybudované internetcafé, sprístupnené počítače a internet na školách, v knižnici a obecnom úrade
- vybudované zdravotné stredisko a rozšírená existujúca sieť poskytovaných zdravotníckych služieb
- vybudovaný penzión pre seniorov
- rozšírená obchodná sieť a sortiment poskytovaných služieb pre obyvateľstvo
- stabilizovaný počet a úroveň materských a základných škôl

d/ oblasť využitia **voľného času a zábavu:**

- opravené existujúce a vystavené nové športoviská a kluby mládeže a dôchodcov
- zriadené izby ľudových remesiel a tradícií
- vytvorené občianske združenia a záujmové združenia s cieľom stretávania sa občanov, výmeny skúsenosti a poznatkov.

Víziu obce je možné na základe výsledkov stretnutia charakterizovať nasledovne:

Obec Zborov je obec s rozvinutým malým a stredným podnikaním, ktorá poskytuje všetkým svojim obyvateľom základné aj nadštandardné služby v rámci sociálnej infraštruktúry, obyvatelia tu žijú vo vzájomnom porozumení a tolerancii. Zdravotný stav obyvateľov je dobrý, priemerný vek obyvateľov je na úrovni priemeru EÚ, počet ekonomicky aktívnych obyvateľov je na úrovni ukazovateľov EÚ.

V obci je zdravé životné prostredie, sú tu zdravé lesy, záhrady a vodné plochy, v rieke a potokoch je čistá voda. Energia je z elektrárne na biomasu, kde sa využívajú zbytky zo spracovania drevnej hmoty v pile a taktiež z poľnohospodárskeho družstva. Všetky alternatívne zdroje energie dostupné v obci sú plne využívané.

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

Obec je čistá, všetky parky a zelené plochy sú upravené, v obci je úplná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd. Komunálny odpad sa separuje a následne ide na spracovanie pomocou bezodpadovej technológie.

V obci a blízkom okolí sú stabilné a prosperujúce malé a stredné prevádzky, v ktorých je zamestnaná väčšina obyvateľov obce, miera nezamestnanosti je cca 8%.

V obci je informačná kancelária pre cestovný ruch, všetci obyvatelia obce majú možnosť napojenia na rýchly internet, územie je pokryté mobilnou telefónnou sieťou.

Všetky kultúrne a historické pamiatky sú udržiavané a slúžia pre turistov a na náučne účely. Spolu s hradom sú hlavnými piliermi rozvoja cestovného ruchu v obci. K dispozícii pre turistov sú 3 penzióny, 3 reštaurácie, pre obyvateľov obce je kúpalisko, klzisko, kino, ihrisko.

Pre obyvateľov je k dispozícii knižnica, jedáleň pre seniorov, spoločenská miestnosť, zdravotné stredisko, konzultačné a osvetové stredisko. Pre dôchodcov je k dispozíciou dom sociálnych služieb – penzión.

70% mladých obyvateľov obce má úplne stredoškolské vzdelanie, 10% vysokoškolské vzdelanie. Pre mladé rodiny je k dispozícii mikropôžičkový systém zo zdrojov obce, pre deti sú k dispozícii mikrojasle, materská škôlka, záujmové krúžky.

Bytový fond je zrekonštruovaný, novostavby sú lokalizované v samostatnej časti obce s napojením na infraštruktúru obce. Dopravné spojenie obce s okresným mestom je zabezpečované 1 x za hodinu. K dispozícii je aj miestny miniautobus, kaderníctvo, holičstvo, krajčírstvo, kvetinárstvo, fotoslužba a pod..

Občania obce sú angažovaní v dobrovoľných združeniach, pracujú vo folklórnych, kultúrnych a iných krúžkoch. Každý obyvateľ obce je účastník verejných vecí a aktívne sa zapája do života obce.

Stručne bola vízia obce vyjadrená takto:

Vízia obyvateľov obce Zborov na obdobie nasledujúcich 10 rokov

My, obyvatelia obce Zborov, žijeme v krásnom ekologicky čistom území horného Šariša, na ekonomicky silnom a stabilnom území, v aktívnej spolupráci s pohraničnými oblasťami Poľskej republiky, sme vzdelaní a občianski aktívni, máme bohato rozvinutú infraštruktúru, ktorá poskytuje svoje služby nám ale aj veľkému počtu turistov, sieť sociálnych služieb zabezpečuje pokojnú starobu našich otcov a matiek a naša mládež je aktívna pri udržaní našich bohatých multinárodnostných kultúrnych a historických tradícií a remesiel, formou práce krúžkov, folklórnych súborov.

2.3.3. SWOT analýza

Na základe stretnutí s občanmi a diskusiách o zdrojoch a vízii rozvoja obce na cca 10 rokov bola vykonaná interaktívnym spôsobom SWOT analýza s týmto výsledkom:

Analýza z pohľadu súčasnosti – slabé a silné stránky:

Silné stránky:

- prírodný potenciál – drevo, čistá príroda, CHPO
- krajinársky a prírodovedne hodnotné prostredie
- veľký počet minerálnych prameňov
- poloha blízko Bardejovských Kúpeľov, mesta Bardejov a Svidník a hranice s Poľskom
- nízka ekologická zaťaženosť územia
- jedinečné multinárodnostné kultúrne a historické dedičstvo
- dlhoveké spolunažívanie obyvateľov rôznych národností a vierovyznania
- tradície folklórnych festivalov a existencia folklórnych súborov
- dostatok voľných pracovných síl
- dostatočná adaptabilita pracovnej sily
- potenciál kvalifikovanej pracovnej sily v oblasti strojárstva, obuvníckeho a textilného priemyslu
- stabilizácia počtu žiakov
- pomerne veľký počet neobývaných domov
- tradícia v poľnohospodárskej výrobe

Slabé stránky:

- obmedzenie využívania pôdy a lesov z dôvodu CHPO
- nízka propagácia obce
- pomerne nízka úroveň vodovodnej siete
- nedostatok pitnej vody
- nedostatočná úroveň separácie odpadu, existencia čiernych skládok
- nedostatok surovinových zdrojov
- slabá spolupráca jednotlivých folklórnych telies
- nedostatok finančných zdrojov pre činnosť kultúrnych organizácií
- prirodzený prírastok hlavne u sociálne slabších rodín
- znižovanie počtu obyvateľov v dôsledku emigrácie a hľadania práce
- pomerne vysoký priemerný vek obyvateľstva
- nepriaznivá vzdelanostná, sociálna a veková štruktúra nezamestnaných
- malý počet pracovných príležitostí
- nedostatočná informovanosť o pracovných možnostiach
- nedostatočný prístup občanov k informáciám
- nedostatočná jazyková vybavenosť občanov
- nízka technická vybavenosť domov a infraštruktúra obce
- dlhodobá chudoba a pokles záujmu občanov o veci verejné
- nízka diverzifikácia ekonomiky
- pokles ekonomickej aktivity
- odchod mladých a kvalifikovaných ľudí
- nízky podiel súkromného sektora
- podfinancovanie obyvateľstva a obcí
- nedostupnosť finančných zdrojov
- nízka sebadôvera obyvateľstva
- nízka produktivita práce a pridaná hodnota
- nízke mzdy v regióne
- nekvalitná cestná sieť a chýba železničná doprava
- nízka úroveň využitia alternatívnych zdrojov energie
- útlm poľnohospodárstva
- malý počet malých a stredných podnikateľov
- rozdrobenosť pozemkov

Príležitosti a ohrozenia – pohľad z hľadiska budúcnosti:

Príležitosti:

- podmienky pre rozvoj cestovného ruchu
- realizácia separovaného zberu odpadu a následne jeho spracovanie
- podmienky pre enviromentálne vzdelávanie
- využitie fondov EÚ
- rast záujmu o udržanie ľudových tradícií a poznanie historických a kultúrnych koreňov
- vznik inštitúcie pre propagáciu, dokumentovanie miestnych tradícií a atrakcií
- vytváranie podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania
- zapojenie mladých ľudí do rozhodovacích procesov a podnikania
- podpora štátu pre vstup zahraničných investícií
- zriadenie informačného centra
- zvyšovanie úrovne vyučovania cudzích jazykov
- zvyšovanie internetizácie a informatizácie
- vybudovanie sociálneho zariadenia
- budovanie sociálnych bytov
- vytvorenie nových pracovných príležitostí
- zvýšenie pridanej hodnoty
- vytvorenie nových a využitie súčasných kapacít v cestovnom ruchu
- účasť na veľtrhoch a výstavách
- napojenie na medzinárodné cestné koridory
- nízka cena pozemkov
- rozvoj cezhraničnej spolupráce
- využitie alternatívnych zdrojov energie.

Ohrozenia:

- nedostatočné spracovanie enviromentálnej politiky
- nárast dopravy v obci
- zhoršenie životného prostredia
- strata záujmu o udržanie a zachovanie miestnej identity
- postupný zánik jedinečnosti kultúr a historického odkazu predkov
- nedostatočná starostlivosť o architektonické skvosty /kult. historické budovy, parky, prvky ľudovej architektúry/
- vysídľovanie malých a prihraničných obcí
- nevyhovujúci demografický trend
- migrácia hlavne mladých ľudí
- rastúci podiel mladých nezamestnaných
- nedostatok odborného potenciálu
- nedôvera obyvateľstva k novým veciam
- nárast počtu sociálne neprispôsobivých občanov
- zastaralý domový fond
- nízke podnikateľské povedomie a odvaha
- nízka podpora malému a strednému podnikaniu
- dlhodobá nezamestnanosť a pokles zručnosti

2.3.4. Problémová analýza a kľúčové problémy

Po spracovaní vízie a vykonaní SWOT analýzy boli na pracovných stretnutiach s občanmi definované tieto kľúčové problémy územia. Ich poradie je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tab. č. 7.3.1. Problémová analýza obce Zborov

	1	2	3	4	5
Nedostatočne rozvinutý cestovný ruch 1					
Nedostatočná propagácia obce Zborov 2	1				
Nedostatok pracovných príležitostí 3	1	3			
Nesúlada profilu vzdelania a prac. príležitostí 4	1	2	3		
Nedostatočná technická infraštruktúra 5	1	2	3	5	
Nedostatok možností seberealizácie mládeže 6	1	2	3	6	5

Vyhodnotenie:

Por.	Problém	počet bodov
1	Nedostatočne rozvinutý cestovný ruch	5 B.
3	Nedostatok pracovných príležitostí	4 B.
2	Nedostatočná propagácia obce	3 B.
5	Nedostatočná technická infraštruktúra	2 B.
6	Nedostatok možností seberealizácie mládeže	1 B.

Na základe cenných podnetov a návrhov z osobných rozhovorov boli stanovené tieto kľúčové problémy obce:

- nedostatok pracovných príležitostí
- nedostatočná úroveň infraštruktúry /sociálnej aj technickej/
- nedostatočná propagácia obce
- nedostatočné využitie potenciálu obce.

2.3.5. Strategický cieľ a špecifické ciele programu rozvoja obce v rámci tvorby strategického plánu rozvoja obce Zborov

2.3.5.1. Strategický cieľ

Zabezpečenie rastu a stability životnej úrovne obyvateľov obce využitím jeho ľudského, prírodného, kultúrno-historického a materiálneho potenciálu hlavne rozvojom cestovného ruchu a doplnkových služieb na území.

2.3.5.2. Špecifické ciele

Špecifický cieľ č. 1:

Zviditeľnenie a zatraktívnenie obce

Špecifický cieľ č. 2:

Podpora malého a stredného podnikania v cestovnom ruchu a nadväzujúcich odvetviach, tvorba pridanej hodnoty a rast zamestnanosti

2.3.5.2.1. Opatrenia pre zabezpečenie splnenia špecifických cieľov a strategického cieľa

Opatrenia k naplneniu špecifického cieľa č. 1:

1. Podpora propagácie a informatizácie cestovného ruchu v obci
2. Oprava existujúcich a budovanie nových atrakcií v obci

Opatrenia k naplneniu špecifického cieľa č. 2:

1. Podpora podnikateľov v cestovnom ruchu
2. Podpora rozvoja agroturistiky ako samostatného odvetvia cestovného ruchu
3. Podpora malého a stredného podnikania v odvetviach nadväzujúcich na cestovný ruch

2.4. Implementačný rámec

Stratégia rozvoja obce bude implementovaná pomocou vytvorených partnerstiev – miestnej akčnej skupiny /MAS/, ktorá je zložená zo zástupcov verejného, súkromného a neziskového sektora.

2.4.1. Miestna akčná skupina – MAS

Miestna akčná skupina – MAS obce Zborov

- Právna forma MAS

MAS bude založená ako občianske združenie v zmysle zákona (zákon č. 83/1990 z 27. marca 1990 o združeniach). Vstup právnických osôb riešiť v stanovách nasledovne:

Členmi združenia sa môžu stať fyzické osoby a právnické osoby.

Právnickú osobu v združení zastupuje osoba, poverená štatutárom.

- Zloženie MAS – podiel verejnej správy, podnikateľov a tretieho sektora

Členmi MAS môžu byť záujemcovia, pôsobiaci na území členských obcí. Jedná sa o fyzické a právnické osoby, tretí sektor a verejný sektor.

Členovia sa delia na nasledovné skupiny:

- samosprávy /vrátane VUC, ak prispeje k jej financovaniu, ak nie, VÚC je zaradená do následovnej skupiny/
- ostatné verejné organizácie /štátna správa, verejnoprávne inštitúcie/
- podnikateľský sektor
- neziskové organizácie
- fyzické osoby.

Štruktúra orgánov MAS:

- Valné zhromaždenie:

najvyšší orgán účasťou všetkých členov (právnické osoby – poverené osoby)

- Správna rada /SR/:

zastúpenie samospráv max. 50 percent, zastúpenie ostatných sektorov min. 50 %. Správna rada má páry počet členov. Je to kvôli uspokojeniu záujmov samospráv, lebo reálne sa dá očakávať, že 20 percent miestnych zdrojov bude zabezpečených samosprávami a týmto spôsobom je zabezpečené, že nemôžu byť prehlasovaní.

Návrh, ktorý nedostane nadpolovičný počet hlasov je neprijatý. V tomto modeli je to záruka, že ani samosprávy nie sú schopné presadiť svoje predstavy proti vôli ostatných partnerov.

Min. počet členov je 8. Členovia sú navrhnutí nasledovnými skupinami:

- Samosprávy 50 %
- Ostatné sektory: (nezisk. organizácie, podnikatelia, zvyšok verejnej správy, fyz. osoby) 50 %
- Skupiny „samosprávy“ a „ostatné sektory“ si dávajú vlastné nominácie na členstvo v správnej rade. Členov na základe návrhov volí valné zhromaždenie.

- Dozorná rada /DR/

Počet členov je 5. Členovia sú delegovaní nasledovnými skupinami:

- verejná správa (4 členov),
- neziskové organizácie + fyzické osoby (2 člen),
- podnikateľský sektor (2 člen),

Členovia DR sú navrhnutí jednotlivými skupinami samostatne:

Členov na základe návrhov volí valné zhromaždenie.

- Sekretariát MAS

1. Sekretariát je výkonným orgánom združenia, ktorý plní odborné, organizačné, technické ako aj ďalšie úlohy na základe rozhodnutia orgánov združenia, spojené so zabezpečením činnosti združenia a jeho orgánov.
2. Činnosť sekretariátu riadi jeho riaditeľ, ktorý zodpovedá za svoju činnosť predsedovi SR.
3. Riaditeľ sekretariátu podáva návrh SR na personálne obsadenie sekretariátu.
4. Riaditeľ sekretariátu je podriadený predsedovi a podpredsedovi SR.
5. Riaditeľ sekretariátu je zamestnanec združenia, ktorého pracovný pomer vzniká a zaniká na základe pracovnej zmluvy.
6. Riaditeľ sekretariátu zodpovedá za včasnú a odbornú realizáciu administratívnych, ekonomických, informačných, propagačných, prekladateľských a iných činností a služieb navonok i vo vzťahu k členom združenia. Je oprávnený podpisovať výlučne bežnú korešpondenciu vo vzťahu k členom združenia ako aj iným právnickým a fyzickým osobám.

Stanovy MAS

Poslanie

Všestranná podpora trvale udržateľného rozvoja územia, predovšetkým v prospech obce, neziskových organizácií, malých a stredných podnikateľov a ďalších subjektov pôsobiacich na území s ohľadom na ochranu životného prostredia. Hlavným cieľom je splnenie strategického cieľa – zvýšenia a udržania životnej úrovne obyvateľov obce pri využití jej potenciálu.

Predmet činnosti

- prispieť k realizácii rozvojových programov
- vypracovať integrované plány rozvoja
- pripraviť a realizovať rozvojové programy a projekty v zmysle aktuálneho integrovaného plánu rozvoja
- realizovať aktuálny integrovaný plán rozvoja v rámci programu EU typu „Leader“
- spolupracovať s ostatnými MAS-mi doma a v zahraničí
- spolupracovať v rámci MR

- Riadiaci orgán MAS

Riadiacim orgánom MAS je správna rada

Úlohy správnej rady:

Všeobecné úlohy:

- volí spomedzi svojich členov a odvoláva predsedu,
- zabezpečuje činnosť združenia a zriadi sekretariát MAS,
- zvoláva a obsahovo pripravuje rokovania valného zhromaždenia,
- vypracúva plán činnosti i správu o činnosti, návrh rozpočtu i správu o hospodárení združenia,
- rozhoduje o prijatí a vylúčení člena združenia.

Na úseku integrovaného rozvoja

- koordinuje zostavenie integrovaného plánu rozvoja
- vypracuje žiadosť o podpore realizácie integrovaného plánu rozvoja pre Riadiaci orgán EAFRD

- Realizuje integrovaný plán
- Pre monitorovací výbor vypracuje návrhy na zmenu programu
- Zabezpečuje manažment integrovaného plánu
- Zostavuje implementačné pravidlá (kritériá a postup pre výber projektov, pravidlá výberu v spolupráci s PPA a pod.)
- Vyberá projekty
- Dozerá spolu s monitorovacím výborom a PPA na realizáciu projektov
- Zabezpečí konflikt záujmu a transparentnosť postupov
- zriadi výkonné zložky, potrebné k realizácii integrovaného plánu
- Vypracúva pravidelné hodnotiace správy

Monitorovací orgán – MO

Monitorovacím orgánom MAS je 3 členná:

- riadiaci orgán EAFRD (1 člen)
- PPA (1 člen),
- Nezávislý expert (1 člen)

Návrh predmetu činnosti MO

- Dozerá nad zostavením implementačných pravidiel správnou radou
- Dozerá na výber a realizáciu projektov
- Na návrh riadiaceho orgánu sa vyjadruje k zmenám programu
- Monitoruje program na základe výberu monitorovacích indikátorov v spolupráci s PPA
- Predkladá pravidelné monitorovacie správy
- Zabezpečuje a vyberá nezávislého hodnotiteľa stratégie – strednodobé a záverečné
- Vyjadruje sa k hodnotiacim správam.

Hodnotenie programu

Nezávislým hodnotiteľom na základe ex-ante stanoveného hodnotiaceho rámca

Implemetačná a platobná agentúra – PPA

Nezávislé prvostupňové posudzovanie vybraných projektov z pohľadu splnenia kritérií nariadenia a Plánu rozvoja vidieka SR.

Realizácia platieb a kontroly splnenia záväzkov.

V spolupráci s Monitorovacím orgánom realizácia a vyhodnotenie priebežného monitoringu.

Postup pri výbere projektov:

V rámci programu sa realizuje 1 výzva na podávanie žiadostí ročne.

Výber projektov

Činnosť	Zodpovedný	Časový rámec
Príprava a uverejnenie výzvy	Riadiaci orgán	4 týždne
Zber žiadostí	Riadiaci orgán	6 týždňov
Otvorenie obálok	Riadiaci orgán	1 týždeň
Formálne hodnotenie	Riadiaci orgán	2 týždne
Kontrola formálneho hodnotenia	PPA	2 týždne
Hodnotenie 2 posudzovateľmi	Riadiaci orgán	3 týždne
Zasadnutie riadiacej komisie	Riadiaci orgán	2 týždne
Záverečná kontrola	PPA	2 týždne
Spolu		22 týždňov

Materiály:

Vypísaniu výziev predchádza príprava nasledovných materiálov:

- smernica pre žiadateľa
- oznámenie o výzve
- formulár žiadosti o grant
- rozpočet
- zoznam príloh
- smernica pre manažment

Výzva

Spočíva z uverejnenia výzvy nasledovnými spôsobmi:

Oznámenie o výzve:

- oficiálne tabule obce
- informačné tabule
- oficiálna web-strana MAS
- aktívne web-strany v obci

Celá dokumentácia výzvy:

- Sekretariát MAS (tlačená a elektronická verzia)
- Obecné úrady (tlačená a elektronická verzia)
- oficiálna web-strana MAS (elektronická verzia)

Tlačová informácia

- celoštátne médiá
- miestne časopisy
- miestne rozhlas

Poradenstvo:

Sekretariát MAS v záujme prípravy kvalitných žiadostí zabezpečí pre záujemcov bezplatné poradenstvo na základe rovnosti šancí v nasledovných formách

- kurz prípravy žiadostí 3 deň v rokoch 2007 až 2010.
- Informačný deň po každej výzve pre každý špecifický cieľ
- Podávanie informácií mailom alebo telefonicky
- Konzultácie – do 3 hod/projekt

Podpísanie zmluvy

Zmluvy s beneficentami pripraví a uzavrie riadiaci orgán MAS.

- Postup pri realizácii projektov – verejné obstarávanie, úvery, začiatok realizácie, spôsob preplácania platieb, priebežný monitoring, kontrola, ukončenie projektov
- Monitorovacie správy a vyhodnocovanie programu

2.4.2. Realizácia projektu

Beneficienti začnú realizovať svoj projekt po podpísaní zmluvy. Technickú a finančnú kontrolu zabezpečí PPA. Pri výbere dodávateľov postupujú v zmysle zákona 523/2003 Z.z. o verejnom obstarávaní.

Žiadosti o platby môžu podávať mesačne na PPA. Prijímateľ počas prípravy zmluvy môže si vybrať z dvoch možností:

1. systém predfinancovania.

Na základe prijímateľom predloženej „Žiadosti o platbu“ a predložených a neuhradených účtovných dokladov od dodávateľa do výšky stanovených percent z celkových oprávnených nákladov na projekt. Po poskytnutí každej platby je konečný prijímateľ povinný celú výšku následne do 15 dní zúčtovať. Informáciu o tom predkladá aj pre PPA.

2. systém refundácie

Platby sa poskytujú prijímateľovi na základe predložených účtovných dokladov, preukazujúcich skutočne vynaložené oprávnené náklady a po vyčerpaní spoluúčasti.

Monitorovanie realizácie projektov zabezpečuje PPA, pričom každý štvrťrok vypracuje monitorovaciu správu pre riadiaci orgán a pre monitorovací výbor.

Implementačné pravidlá

- Postup pri výbere a realizácii projektov – sú stanovené 5-členné výberové odborné komisie, samostatne pre každú výzvu, ktoré budú vyberať projekty. Pre každé opatrenie je zostavený dostupný manuál pre užívateľov (príručka s formulármi a vzormi pre prípravu projektov, hodnotiaci tabuľka, vzor zmluvy a ďalšie dokumenty). Pred zasadnutím komisie sú projekty skontrolované na mieste a je o tom vyhotovený záznam. Komisia vyberie projekty, ktoré následne schváli MAS a prekontroluje PPA. Potom sa podpisujú zmluvy s užívateľmi a vykonávajú sa úvodné platby v hodnote 40% dotácie. Tento sa zúčtuje podľa projektového plánu (podľa časového harmonogramu sa zúčtuje vo výške 40 % celkového rozpočtu) a na mieste sa skontroluje a zmonitoruje. Potom sa prevedie ďalších 40% dotácie a postup sa zopakuje až do ukončenia finálnej fázy. Napokon sa vykoná záverečná kontrola projektu a spíše sa záverečná zápisnica.
- Kritériá výberu projektov sú koordinované s postupmi PPA a so špecifickými kritériami v rámci jednotlivých opatrení
- Postup pri realizácii projektov – verejné obstarávanie v zmysle zákona o verejnom obstarávaní, úverové prísluby môže byť v prípade že užívateľ nemá dostatok vlastných finančných zdrojov,
- Monitorovacie správy sa budú zhotovovať na základe zberu údajov z monitorovacích hárkov a podľa vopred dohodnutej formy
- Vyhodnocovanie programu sa bude realizovať nezávislým hodnotiteľom s ekonomickým vzdelaním, ktorého vyberie MAS na základe verejného obstarávania

2.5. Finančné zabezpečenie PHaSR

Finančné vyčíslenie zabezpečenia jednotlivých aktivít sa v PHaSR neuvádza, konečné rozpočty budú súčasťou akčných plánov.

Pri schvaľovaní financovanie jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce.

Viacere úlohy sa môžu realizovať v rámci bežného chodu obecného úradu, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHaSR:

- vlastné zdroje – rozpočet obce, príjmy za poskytnuté služby
- bankové úvery
- štátne dotácie z účelových fondov
- financie z Národných projektov (MPSVR, Úrady práce sociálnych vecí a rodiny...)
- štrukturálne fondy EÚ
- Kohézny fond EÚ
- nadácie, neinvestičné fondy
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské...)
- Svetová banka
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.

2.5.1. Štruktúra jednotlivých opatrení

Špecifický cieľ č. 1: *Zviditeľnenie a zatraktívnenie obce*

Opatrenie č. 1: *Podpora propagácie a informatizácie v obci*

Odôvodnenie: Opatrenie vychádza z výsledkov auditu, SWOT analýzy, kde v časti slabých stránok sa prejavila potreba zvýšenia úrovne propagácie obce, nízka úroveň informatizácie a internetizácie v obci a v audite a pri hodnotení silných stránok veľký prírodný a kultúrno-historický potenciál pre tvorbu kvalitného produktu cestovného ruchu.

Cieľ: Zaviesť a udržať systém propagácie a informatizácie v obci

Podporované aktivity:

- web stránky
- vytváranie produktov CR
- propagačné materiály
- informačné systémy
- publikácie o obci
- propagačné a informačné miesta
- mapovanie územia a štúdie
- tréningy v oblasti propagácie, marketingu a informatiky
- účasť a organizovanie výstav
- cezhraničná spolupráca – spoločné projekty v danej oblasti
- podpora vzniku občianskych združení zameraných na propagáciu cestovného ruchu v obci a jeho produktov

Užívatelia:

- FO, PO /existujúci/
- MVO existujúce aj začínajúce

- Obec a jej združenia

Výberové kritéria:

- ekonomická stabilita
- podnikanie na území obce
- počet novovytvorených prac. miest

Spolufinancovanie: 10%

Špecifický cieľ č. 1: *Zviditeľnenie a zatraktívnenie obce*

Opatrenie č. 2: *Oprava existujúcich a budovanie nových atrakcií v obci*

Odôvodnenie: Výsledky auditu jednoznačne preukázali už existujúci veľký potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, či už v oblasti kultúrno-historickej alebo prírodných krás, avšak zároveň v slabých stránkach sa objavil zlý technický stav pamiatok a atrakcií a vyhodnotenie príležitostí ukázalo možnosť vytvorenie nových atrakcií.

Cieľ: Pritiahnuť návštevníkov do obce a zvýšiť počet turistov a dĺžku ich pobytu prostredníctvom rekonštrukcie existujúcich a vytvorením nových atrakcií.

Podporované aktivity:

- rekonštrukcia existujúcich historických a kultúrnych pamiatok
- vytváranie oddychových príťažlivých zón pomocou drobnej architektúry
- tvorba a údržba cyklotrás a iných turistických chodníkov
- zriadenie múzeí a pamätných miest
- podpora kultúrnych festivalov a živých prezentácií historických udalostí
- podpora súborov a aktivistov šírenia miestnej kultúry a histórie

Užívatelia:

- MVO, obce a ich združenia, neregistrované skupiny aktívnych občanov

Výberové kritéria:

- zabezpečenie odborného prístupu k riešeniu
- zabezpečenie udržateľnosti projektu
- preukázanie vlastníctva k objektu alebo dlhodobý nájomný vzťah
- zabezpečenie ochrany životného prostredia

Spolufinancovanie: 10%

Špecifický cieľ č. 2: *Podpora malého a stredného podnikania v oblasti cestovného ruchu a nadväzujúcich odvetví, tvorba pridanej hodnoty a rast zamestnanosti*

Opatrenie č. 1: *Podpora podnikateľských subjektov v cestovnom ruchu*

Odôvodnenie: Výsledky auditu potvrdili potenciál obce pre rozvoj cestovného ruchu, a to v časti prírodných a kultúrno-historických atrakcií, voľnom bytovom a domovom fonde, avšak v slabých stránkach sa objavila potreba zvýšenia pridanej hodnoty a rastu zamestnanosti a s tým spojená potreba rekvalifikácie pracovnej sily

Cieľ: Rozvinúť malé a stredné podnikanie v oblasti cestovného ruchu s využitím existujúceho potenciálu a vytvorením nových ekonomických aktivít, tvorba pracovných miest a rast pridanej hodnoty

Podporované aktivity:

- tvorba nových ubytovacích a stravovacích kapacít prednostne v neobývaných domoch a budovách

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

- výstavba infraštruktúry cestovného ruchu v obciach susediacich s existujúcimi strediskami zimných športov
- podpora nákupu techniky, technológie a zariadení pre zvýšenie kvality poskytovaných služieb v existujúcich zariadeniach zimných športov

Užívatelia:

- FO, PO, občania a obce majitelia nevyužitých domov a budov

Výberové kritéria:

- ekonomická stabilita
- skúsenosť v odbore /koncesia/ - mimo ubytovania v prípade ubytovacích kapacít v neobývaných domoch
- vlastnícke práva
- ochrana životného prostredia
- počet novovytvorených pracovných miest

Spolufinancovanie: 20%

Špecifický cieľ č. 2: Podpora malého a stredného podnikania v cestovnom ruchu a v nadväzujúcich odvetviach, tvorba pridanej hodnoty a rast zamestnanosti

Opatrenie č. 2: Podpora rozvoja agroturistiky ako samostatného odvetvia cestovného ruchu

Odôvodnenie: Audit preukázal potenciál v časti poľnohospodárskej výroby, zriaďovania rodinných fariem ako riešenie nezamestnanosti v obci a využitie prírodného bohatstva v rámci cestovného ruchu, opatrenie rieši tvorbu pracovných miest a rast pridanej hodnoty s využitím existujúceho poľnohospodárskeho potenciálu a taktiež vytvorenie nových malých rodinných fariem s rozšírenou ekonomickou aktivitou v oblasti ekoagroturistiky

Cieľ: Podpora ekoagropodnikateľov existujúcich aj nových, vznik malých rodinných fariem, tvorba nových pracovných miest a pridanej hodnoty

Podporované aktivity:

- vybudovanie ubytovacích a stravovacích kapacít v poľnohospodárskych objektoch
- tréningy v oblasti ekoagroturistiky pre prevádzku ekoagroturistických zariadení
- rekonštrukcia poľnohospodárskych budov a objektov na budovanie turistických atrakcií
- rozšírenie ponuky ekoagroturistiky a doplnkové služby

Užívatelia:

- ekoagropodnikatelia a novovzniknutí podnikatelia v ekoagroturistike

Výberové kritéria:

- ekonomická stabilita
- vlastníctvo k objektu
- ochrana životného prostredia
- SHR

Spolufinancovanie: 20%

Špecifický cieľ č. 2: Podpora malého a stredného podnikania v cestovnom ruchu a nadväzujúcich odvetví, tvorba pridanej hodnoty a rast zamestnanosti

Opatrenie č. 3: Podpora malého a stredného podnikania v odvetviach nadväzujúcich na cestovný ruch

Odôvodnenie: Na základe vykonaného auditu a SWOT analýzy vznikla potreba prijať toto opatrenie na podporu využitia prírodného potenciálu obce pre rozvoj cestovného ruchu s následným zvýšením počtu pracovných miest v obci a rastu pridanej hodnoty.

Cieľ: Doplnenie produktu cestovného ruchu o doplnkové služby a výroby, ktoré zásobujú podniky cestovného ruchu alebo dopĺňujú ich ponuku, zhodnocujú zdroje obce a vytvárajú pridanú hodnotu a počet pracovných príležitostí.

Podporované aktivity:

- tvorba remeselníckych dielní
- spracovanie drevnej hmoty do úrovne polotovarov
- výsadba ovocných sádov
- výroba a spracovanie ovocia a zeleniny, lesných plodov, liečivých bylín, húb, rýb a hydiny
- vybudovanie rybníkov
- doplnkové služby v cestovnom ruchu

Užívatelia:

- FO, PO, MGO, obce a ich združenia, aj začínajúci

Výberové kritéria:

- ekonomická stabilita
- odbornosť
- ochrana životného prostredia
- tvorba pracovných miest
- vlastníctvo

Spolufinancovanie: 20%

2.6. Monitorovací a hodnotiaci rámec

2.6.1. Monitorovací rámec

Monitorovací rámec vychádza z jednotlivých opatrení, monitoring bude vykonávaný monitorovacím výborom v priebehu realizácie programu a jeho cieľom je na základe monitorovacích správ poskytovať obraz o dosahovaných priebežných výsledkoch plnenia jednotlivých špecifických cieľov. Základné monitorovacie ukazovatele sú uvedené v ďalšej časti podľa jednotlivých opatrení. V zátvorkách je uvedená očakávaná zmena v dôsledku realizácie programu.

Opatrenia k naplneniu špecifického cieľa č. 1:

1. Podpora propagácie a informatizácie cestovného ruchu v obci
2. Oprava existujúcich a budovanie nových atrakcií v obci

Indikátory k opatreniu č. 1:

- počet web stránok /min. 1/
- počet vydaných publikácií a propagačných materiálov /min. 5/
- počet informačných a propagačných materiálov /min. 10/
- počet vyškolených obyvateľov v oblasti propagácie, marketingu /min. 2/ v CR
- počet školení v oblasti propagácie a marketingu v CR /min. 2/
- počet zorganizovaných kultúrnych a športových podujatí v roku /min. 10/
- počet spoločných projektov v rámci cezhraničnej spolupráce /min. 2/
- počet vzniknutých OZ v oblasti propagácie CR a jeho produktov /min. 2/

Indikátory k opatreniu č. 2:

- počet zrekonštruovaných historických a kultúrnych pamiatok /min. 50%/
- počet oddychových zón /min. 2/
- počet km cyklotrás /min. 15 km/
- počet zriadených múzeí a pamätných miest /min. 20/
- počet organizovaných a navštívených festivalov a prezentácií /min. 1/ historických udalostí
- počet folklórnych súborov /min. 2/

Opatrenia k naplneniu špecifického cieľa č. 2:

1. Podpora podnikateľov v cestovnom ruchu
2. Podpora rozvoja agroturistiky ako samostatného odvetvia cestovného ruchu
3. Podpora malého a stredného podnikania v odvetviach nadväzujúcich na cestovný ruch

Indikátory k opatreniu č. 1:

- počet novovytvorených stravovacích a ubytovacích kapacít /min. 40/
- počet zrekonštruovaných neobývaných domov a bytov /min. 50%/
- počet podnikateľov v oblasti CR v obciach susediacich s oblasťami zimných športov /min. 5/

Indikátory k opatreniu č. 2:

- počet novovzniknutých stredísk ekoagroturistiky /min. 2/
- počet nových podnikateľov v oblasti ekoagroturistiky /min. 2/
- počet novovytvorených pracovných miest v oblasti /min. 20/ ekoagroturistiky
- počet vyškolených podnikateľov v oblasti ekoagroturistiky /min. 2/

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

- počet zorganizovaných školení v oblasti ekoagrotistiky /min. 2/
- počet zrekonštruovaných poľnohospodárskych budov na objekty ekoagrotistiky /50%/
- počet doplnkových služieb v ekoagrotistike /+ 5 služieb/
- obrat z ekoagrotistiky a doplnkových služieb /min. o 300%/
- počet turistov ekoagroturistických zariadení /nárast o 300%/

Indikátory k opatreniu č. 3:

- počet novovzniknutých remeselníckych dielní /min. 1/
- počet novozriadených píl a manufaktúr na spracovanie drevnej hmoty /min. 1/
- počet m² novovysadených ovocných sádov /min. 1 ha/
- počet podnikateľov v oblasti spracovania drevnej hmoty /min. 2/
- počet podnikateľov podnikajúcich v oblasti spracovania zeleniny, ovocia, bylín, húb, rýb a pod. /min. 2/
- počet pracovných miest /nárast o 100%/
- počet a rozloha rybníkov /2 ha/
- objem výroby pri spracovaní drevnej hmoty a ostatných doplnkových činnostiach /nárast o 300%/.

2.6.2. Hodnotiaci rámec

Hodnotenie priebehu realizácie programu sa bude uskutočňovať priebežne členmi riadiaceho orgánu s cieľom priebežného zisťovania efektívnosti a udržateľnosti investovaných finančných prostriedkov. Prijímatelia pomoci sú z tohto dôvodu povinní umožniť nahliadnúť do všetkých dokumentov týkajúcich sa akýmkoľvek spôsobom čerpania zdrojov programu. Taktiež sú povinní tieto archivovať po dobu 7 rokov počas trvania programu a ďalej v zmysle zákonných predpisov o účtovníctve a pod. Kontrole podlieha technická, personálna, mzdová a ekonomická agenda.

Konečné hodnotenie efektívnosti programu bude v záujme zabezpečenia odbornej úrovne a objektívnosti vykonávané externým hodnotiteľom, ktorý z tohto hodnotenia vydá protokol, ktorý je záväzný pre všetky zúčastnené strany.

V prípade pochybnosti voči záverom uvedeným v protokole sa dotknutá strana môže obrátiť s námietkou na riadiacu jednotku, ktorá je povinná do 30 dní vydať konečné a záväzné stanovisko. Dotknutá strana môže počas prešetrovania námietky dokladať doplňujúce evidencie a zistenia.

Špecifický cieľ č. 1:

Zviditeľnenie a zatraktívnenie obce

Hodnotiace otázky:

1. Do akej miery sa zviditeľnila a zatraktívnila obec vďaka realizácii PHSR?

Indikátory dopadu:

a/ k hodnoteniu zviditeľnenia obce:

- počet návštevníkov
- počet opakovaných návštev
- dĺžka pobytu v obci

Špecifický cieľ č. 2:

Podpora malého a stredného podnikania v cestovnom ruchu a nadväzujúcich odvetviach, tvorba pridanej hodnoty a rast zamestnanosti.

Hodnotiace otázky:

1. Do akej miery sa zvýšil počet malých a stredných podnikov vďaka programu?
2. Do akej miery sa zvýšil hrubý obrat podnikov v obci vďaka programu?
3. Do akej miery sa zvýšil počet EAO zamestnaných v obci vďaka programu?
4. Do akej miery sa zvýšila pridaná hodnota vďaka programu?

Indikátory dopadu:

a/ k nárastu počtu malých a stredných podnikateľov v CR:

- počet novovzniknutých malých a stredných podnikateľov v CR
- obrat novovzniknutých malých a stredných podnikateľov v oblasti CR

b/ k počtu ekonomicky aktívnych občanov v obci zamestnaných alebo podnikajúcich v CR:

- počet ekonomicky aktívnych obyvateľov pôsobiacich v CR v obci
- miera nezamestnanosti
- počet novovytvorených pracovných miest v CR a doplnkových službách

c/ k rastu pridanej hodnoty:

- pridaná hodnota a v akej ekonomickej činnosti
- počet podnikateľských subjektov a zamestnancov z mimo obce.

Hodnotenie programu bude vykonané nezávislým hodnotiteľom na základe ex-ante stanoveného hodnotiaceho rámca.

Príloha: Stručný výber dôležitých ukazovateľov z auditu zdrojov obce Zborov

- Poloha: severovýchodné pohraničie s Poľskou republikou, okres Bardejov
- Rozloha: 1954 ha
- Počet obyvateľov: 2820

1. Prírodné zdroje a podmienky

- Klimatické podmienky:
  - o mierne teplé oblasti – priemerné ročné teploty: 8 – 6°C
- Pôda:
  - o nepoľnohospodárska – 17%
  - o poľnohospodárska – 83%
- Lesy tvoria 74% nepoľnohospodárskej pôdy
  - o prírodná rezervácia Zborovský hradný vrch;
- Kvalita životného prostredia:
  - o Ondavská vrchovina – najzachovalejší región Slovenska
  - o deficit pitnej vody → biotechnické opatrenia
  - o región s najmenšou koncentráciou znečisťujúcich látok v ovzduší a pôde
    - obsah tuhých látok v ovzduší do 1,6 t/rok/km²
    - obsah oxidu siričitého do 1,4 t/rok/km²
    - obsah oxidov dusíka do 0,4t/rok/km²
    - obsah oxidu uhoľnatého do 1,7 t/rok/km².
  - o Územie obce nie je uvedené v Nitrátovej smernici VUPU, ani v projekte NATURA 2000.
  - o je zapojená do programu ochrany vtáctva, hlavne bociana čierneho

2. Kultúrne a historické zdroje:

- Kultúrne a historické zdroje:
  - o kurgany - východoslovanské mohyly
  - o Zborovský hrad – 13.st
  - o V 18. storočí tvorili 1/8 obyvateľstva poddaní a 1/4 želiari
  - o cintorín padlých vojakov 1. a 2. svetovej vojny
  - o obec Zborov – najviac kultúrne – historických pamiatok v okrese Bardejov

3. Ľudské, spoločenské zdroje a inštitúcie

- Demografické charakteristiky:
  - o Počet obyvateľov: 2707
  - o Rok 2001:
    - 50,4% ženy
    - 49,6% muži
  - o stúpajúca tendencia
  - o najväčšia obec MR Makovica
  - o najvyššia natalita, čo je spôsobené hlavne vysokým podielom rómskeho obyvateľstva
  - o ekonomicky aktívne obyvateľstvo:
    - 1169 ekonomicky aktívnych osôb

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

- v rámci celoslovenského priemeru (49,56%) je ukazovateľ obce nadpriemerný (55,4 % - vyšší o cca 5,8 bodu)
- o Zastúpenie žien v počte ekonomicky aktívnych obyvateľov bolo v roku 2001 42,3% (495 žien)
- o priaznivá situácia je v ukazovateli počtu obyvateľstva v predproduktívnom veku, kde obec dosahuje priemer 27,5%, čo je v porovnaní s celoslovenským (17,3%) o cca 10,2 bodu viac
- o poproduktívny vek:
  - slovenský priemer: 19,8%
  - obec: 14,8%
- Národnostné zloženie, menšiny
  - o národnostné skupiny - Slováci, Rómovia
  - o jazyk – slovenský
  - o obec s najväčším počtom rómskych obyvateľov v MR Makovica.
- Vzdelanostná štruktúra
  - o najvyšší podiel – základné vzdelanie (32,4%)
  - o učňovské bez maturity – 12,5%
  - o úplné stredné odborné s maturitou (11,4%)
  - o úplné stredné všeobecné a vysokoškolské vzdelanie - cca 2%
  - o vyššie a vysokoškolské doktorandské a bakalárske - cca 0,3%
  - o 5 obyvateľov je bez vzdelania a 7 obyvateľov neuviedlo dosiahnuté vzdelanie
- Základné školy obce
  - o 2 základné školy
- verejné inštitúcie
  - Lesná správa – Zborov
  - policajná stanica Obvodného oddelenia PZ – Zborov
  - Poštový úrad
  - obalovačka Slovenskej správy ciest – Zborov
  - zdravotnícke služby – Zborov
  - v obce nie sú žiadne poradenské organizácie a inštitúcie
  - poskytovanie soc. služieb zabezpečujú verejnoprospešné inštitúcie

4. Materiálne zdroje

- Bývanie a bytový fond
  - o Obdobie výstavby:
    - do roku 1945 – 17,9% domov
    - 1946 – 1970 – 32% domov
    - 1971 – 1980 – 20,3% domov
    - 1981 – 1990 – 16,1%
    - po roku 1991 bolo postavených 13,7% domov
  - o Trvale obývané byty a domy:
    - trvale obývaných domov a bytov je v obci 85,6% (489)
    - bytový a domový fond spolu - 571
  - o Neobývané domy:
    - voľný domový a bytový fond predstavuje 14,4% celkového fondu
    - v obci Zborov je najväčší počet neobývaných domov v rámci MR - (81)
  - o Priemerný vek domového a bytového fondu:
    - domy - 38 rokov
    - byty - 38 rokov

- celkový priemer - 38 rokov
- Technická vybavenosť
  - Technická infraštruktúra a vybavenosť domácností:
    - Zborov patrí medzi obce s najvyššou technickou vybavenosťou a infraštruktúrou
  - Vybavenosť domácností septikom:
    - septikom, resp. ČOV je vybavených 82,91% (495) domov a bytov
  - Vybavenosť domácností splachovacím WC
    - 81,41% (486) domov a bytov
  - Vybavenosť domácností kúpeľňou
    - Priemerná hodnota v rámci obce je 86,93% (519)
  - Vybavenosť domácností kanalizačnou a vodovou prípojkou:
    - slabá vybavenosť domov a bytov kanalizačnými prípojkami - 0,33% v obci Zborov (2,5 km)
    - vybavenosť vodovodom - 89,28% (533) domov a bytov
  - Plynofikácia:
    - priemerný podiel plynofikovaných domov v obci – 71,86% (429)
    - celková dĺžka plynového potrubia v obci je cca 11 km
  - Dopravná dostupnosť:
    - Automobilová a autobusová doprava
    - V obci je 13 km ciest
  - Cestovné spojenie:
    - hraničný priechod Becherov – Konieczna
  - Televízia:
    - nainštalovanie televíznej veže na kopci Magura – zlepšenie TV signálu
  - Internet
    - nízka internetizácia územia
  - Čistička odpadových vôd:
    - žiadna
    - plánovaná výstavba čističky v obci Zborov, na ktorú sa plánuje napojenie obce Stebník, Stebnicka Huta a Chmeľová
- Majetok obcí
  - v objeme 91.828,2 tis. Sk:
    - budova obecného úradu (75.630,2 tis. Sk)
    - kultúrny dom (719.040 Sk)
    - základné školy a materské školy (1.573.874 Sk)
    - požiarna zbrojnica (366.483 Sk)
    - zdr. stredisko a pôda (108.150 Sk)

5. Ekonomické využitie zdrojov

- Analýza zdrojov obce
  - na území podniká spolu 74 podnikateľov, fyzických a právnických osôb
    - 72 fyzických osôb – podnikateľov (97,3%)
    - 1 spoločnosť s ručením obmedzeným (1,4%)
    - 0 akciových spoločností
    - 1 poľnohospodárske družstvo (1,4%)
    - 0 podnikov má inú formu podnikania
  - najviac podnikateľských subjektov podniká v terciárnom sektore:
    - služby (32,4%)

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov

- odvetvia hospodárstva, v ktorých pracujú obyvatelia obce:
  - maloobchod a veľkoobchod (1%)
  - poľnohospodárstvo, lesníctvo a ťažba dreva - 8,2% obyvateľstva.
- obec podľa sektorov:
  - Primárny – 4%
  - Sekundárny - 31%
  - Terciárny - 65%
- Primárny sektor:
  - poľnohospodárstvo 34% (1 družstvo)
  - lesníctvo 66% (Lesníctvom, ťažbou dreva a spracovaním drevnej hmoty sa zaoberajú 2 súkromní podnikatelia)
  - v rámci primárneho sektora pracujú 3 podnikateľské subjekty, pričom tento sektor zamestnáva 8,2% ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce (96)
- Sekundárny sektor
  - v tomto sektore pracuje celkom 23 podnikateľských subjektov a je v ňom zamestnaných 0 zamestnancov MR
- Terciárny sektor
  - obchod
    - 48 podnikateľských subjektov, z toho 47 fyzických osôb a 1 spoločnosť s ručením obmedzeným
    - celkovo táto časť hospodárstva zamestnáva v obci 19 pracovníkov
  - poskytovanie služieb hlavne v oblasti maloobchodu a obchodu
- Bankový a finančný sektor
  - najbližšie bankové ústavy sú v Bardejove a vo Svidníku
- Nezamestnanosť
  - stav nezamestnaných k 31.12.2005 je 372 obyvateľov z celkového počtu obyvateľov 2883
- dôležitým pre udržateľný rozvoj obce s prihliadnutím na kultúrno – historické, ľudské a ekonomické zdroje je:
  - využitie pomerne málo ohrozeného životného prostredia
  - využitie lesného potenciálu
  - využitie ľudského potenciálu
  - využitie prístupných finančných zdrojov EU
- v rámci stretnutí so starostami obcí, boli položené základy pre vytvorenie:
  - občasníka
  - informačnej kancelárie
  - cestovnej kancelárie
  - webovej stránky obce na zvýšenie informovanosti

Záver

Pre naštartovanie procesov súvisiacich s dopracovaním a následnou realizáciou Programu je potrebné realizovať nasledovné kroky:

1. Ustanovenie Riadiaceho výboru PHaSR

T: 28.2.2006

Z: obecné zastupiteľstvo

2. Dopracovať PHaSR stanovením:
  - zdrojov potrebných k realizácii vybraných priorít

T: 30.4.2006

Z: starosta obce

3. Vypracovať akčné plány

T: 30.4.2006

Z: starosta obce

4. Z začať s prezentáciou PHaSR pre širokú verejnosť s cieľom oboznámenia a získania pre spoluprácu obyvateľov obce a inštitúcií pôsobiacich na jej území.

T: 1.6.2006

Z: Riadiaci výbor PHaSR

Po schválení PHaSR nastáva najdôležitejšia etapa – vlastná realizácia PHaSR, jeho opatrení a úloh. Na starostovi a poslancoch záleží, aby čo najefektívnejšie využili nástroj, ktorý im dala odborná a laická verejnosť pre nasmerovanie obce k vyššej životnej úrovni a prosperite.

Splnenie cieľov uvedených v PHaSR predpokladá realizovať určité finančné a administratívne zabezpečenie.

Vypracovala: Ing. Dujakovičová Viera
Spolupracovali: Sretko Dujakovič
Lucia Dovalová

Zborov, 31.1.2006